

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พุดอธิบายความหมายของคำศัพท์จากโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้างได้
๒. พุดถอดคำประพันธ์จากโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้างได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- เขียนสรุปความจากโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้างได้
- ตระหนักใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

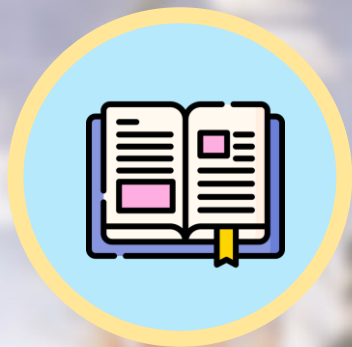
ภาพสมเด็จพระนเรศวรตามจับพระยาจิ้นจันตุ
(ภาพลำดับที่ ๓) ผู้เขียนชื่อ “นายใหญ่” ได้รางวัลที่ ๑๐

ภาพตีเมืองปัตตานีได้ปืนใหญ่
(ภาพลำดับที่ ๗๗) ฝีมือของนายวร

โคลงกาพย์พระราชพงศาวดาร
พร้อมบทขยายความและบทวิเคราะห์

วรรณคดี

โคลงภาพ

พระราชพงศาวดาร

ประวัติความเป็นมา

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเป็นหนังสือแต่งขึ้น
โดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ซึ่งเลือกเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์สำคัญ
สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์
ถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติความเป็นมา

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ทรงเลือกสรรเรื่องราวจากพงศาวดาร โดยให้ช่างเขียน
ที่มีฝีมือเขียนรูปภาพและให้แต่งโคลงบอกเรื่องประกอบ
ภาพทุกภาพ มีทั้งรูปขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก
รวมทั้งสิ้น ๙๒ ภาพ ๓๗๖ บท

ประวัติความเป็นมา

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ภาพขนาดใหญ่

มีโคลงประกอบ จำนวน ๖ บท

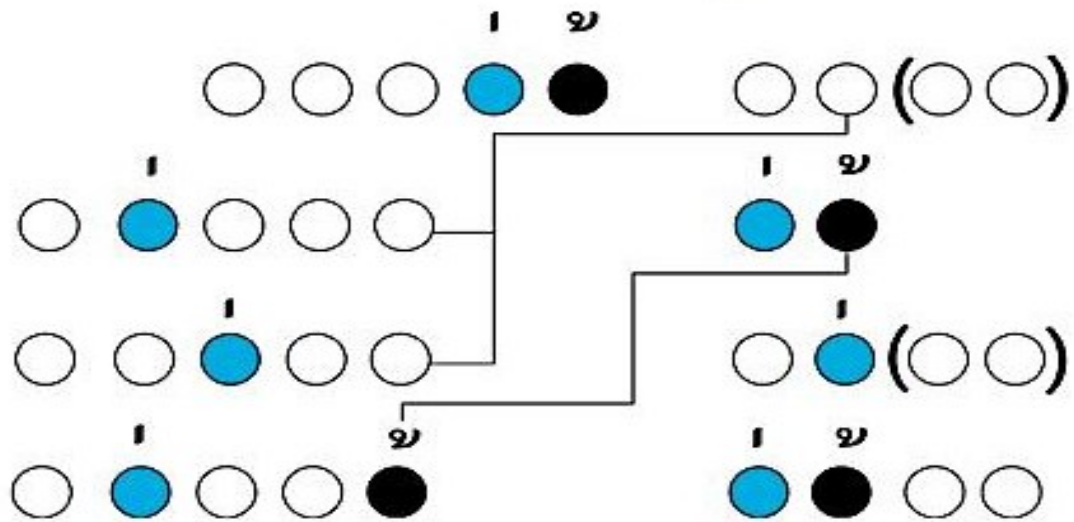
ภาพขนาดกลาง ขนาดเล็ก

มีโคลงประกอบ จำนวน ๔ บท

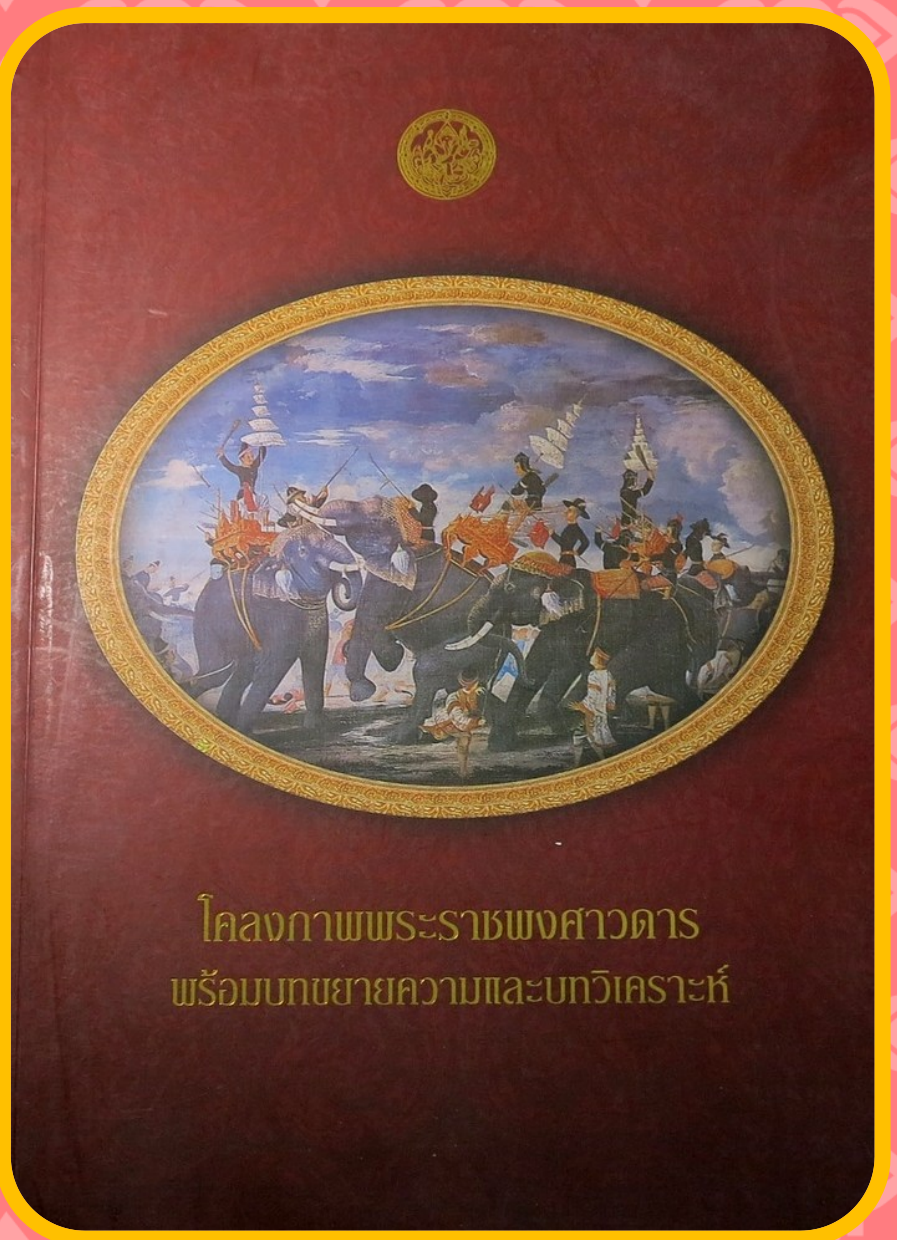

ลักษณะการประพันธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

บทร้อยกรอง ประเภทโคลงสี่สุภาพ

คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้จักวีรสตรี

ท่านใดบ้าง

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผู้เขียนภาพ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ผู้พระราชนิพนธ์โคลงประกอบภาพ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

กิจกรรม

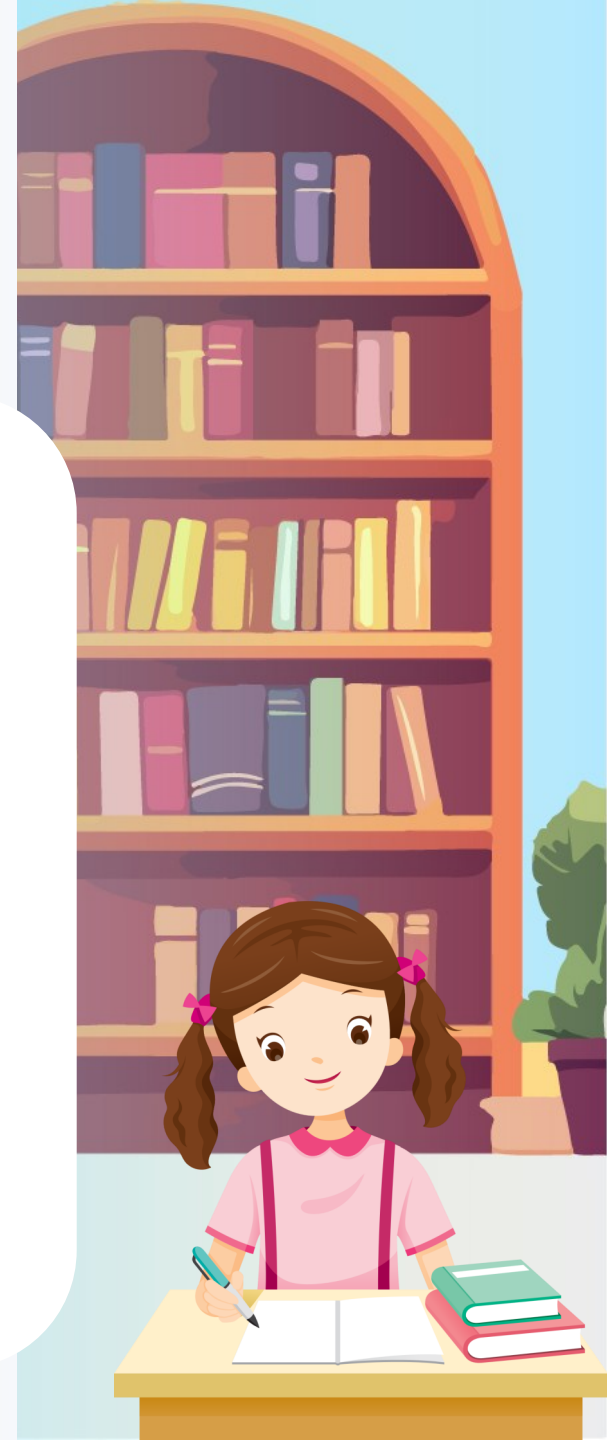
ถอดความบทประพันธ์ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากบทประพันธ์โคลงภาพพระราชพงศาวดารภาพที่ ๑๐
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทประพันธ์ แล้วร่วมกันค้นหาความหมายและถอดคำประพันธ์ ลงใบกิจกรรมเรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ใบกิจกรรม

เรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑ พลกรรกงนำเรา	โรมรัน กันเฮย
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ	คชไต้
สารทรงชวดเซผัน	หลิ่งแล่น เตลิตแธ
เตลงขับคชไล่ไกล	หวัดท่ายคชาธาร

คำศัพท์

๑. โรม	หมายถึง	.....
๒. ประจัญ	หมายถึง	.....
๓. สาร	หมายถึง	.....
๔. เตลง	หมายถึง	.....

การถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม

ถอดความบทประพันธ์ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชเจ้า
ยกพยุหแสนยา
มอญม่านประมวลมา
ถึงอยุธยาแล้ว

จอมรา มัญเษย
ยิงแก้ว
สามสิบ หมื่นแฮ
หยุดไถ่สิ้นครา

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พระมหาจักรพรรดิเฝ้า
วางค่ายรายรั้วพล
ดำริจักใคร่ยล
ยกนิกรทัพกล้า

ภูวดล สยามเฮย
เพียบเหล่า
แรงศึก
ออกตั้งกลางสมร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บั้งอรอัครเรศผู้

นามพระสุริโยทัย

ทรงเครื่องยุทธพิไชย

เถลิงคชาธารคว่าง

พิสมัย ท่านนา

ออกอ้าง

เช่นอุป ราชแฮ

ควบเข้าขบวนไคล

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พลไกรกองหน้าเร้า

ช้างพระเจ้าแปรประจัญ

สารทรงชวดเซผัน

เตลงขับคชไล่ไถ่

โรมรัน กั้นเฮย

คชไต้

หลังแล่น เติลิดแฮ

หวัดท้ายคชาธาร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

นงคราญองค์เอกแก้ว

กระษัตริย์

มานมนัสกัตเวที

ยิ่งล้ำ

เกรงพระราชสามี

มลายพระ ชนม์เฮย

ขับคเชนทรเช่นค้ำ

สะอึกสู้ด้สกร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ขุนมอญร้อนง้าวฟาด
ขาดแล่งตราบอูระ
โอรสรีบกั้นพระ
สูญชีพไปสูญสิ้น

ฉาดฉะ
ทรุดดิน
ศพสู่ นครเฮ
พจน์ผู้สรรเสริญ

ใบกิจกรรม

เรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑. พลไกรกองนำเรา

ช้างพระเจ้าแปรประจัญ

สารทรงชวดเซผั้น

เตลงขับคชโลโกไล้

โรมรัน กันเฮย

คชไต้

หลิ่งแล่น เตลิตแธ

ทวิตท้ายคชชาธาร

คำศัพท์

๑. โรม	หมายถึง	.....
๒. ประจัญ	หมายถึง	.....
๓. สาร	หมายถึง	.....
๔. เตลง	หมายถึง	.....

การถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมนำเสนอ

ใบกิจกรรม

เรื่อง ถอดความโคลงภาพ

พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชาเจ้า

ยกพยุหแสนยา

มอญมานประมวลมา

ถึงอยุธยาแล้ว

จอมรา มัญเฮย

ยิงแก้ว

สามสิบ หมื่นแฮ

หยุดไถ่คนครา

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พระมหาจักรพรรดิเฝ้า
วางค่ายรายรั้วพล
ตำริจ๊กไคร่ยล
ยกนิกรทัพกล้า

ภูวดล สยามเฮย
เพียบเหล่า
แรงศึก
ออกตั้งกลางสมร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บึงอรอัครเรศผู้

นามพระสุริโยทัย

ทรงเครื่องยุทธพิไชย

เถลิงคชาธารคว่าง

พิสมัย ท่านนา

ออกอ้าง

เช่นอุป ราชเฮ

ควบเข้าชบวนไคล

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

พลไกรกองหน้าเรา
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ
สารทรงชวดเซผัน
เตลงขับคชไล่ไกล

โรมรัน กั้นเฮย
คชไท้
หลังแล่น เตะลิดแฮ
หวัดท้ายคชาธาร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

นงคราญองค์เอกแก้ว

กระษัตริย์

มานมนัสกัตเวที

ยี่งลำ

เกรงพระราชสามี

มลายพระ ชนม์เฮย

ขับคเชนทรเช่นค้ำ

สะอึกสู้ตัสกร

ถอดความโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ขุนมอญร้อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอูระ	หรุบดิน
โอรสรีบกันพระ	ศพสู่ นครแฮ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจน์ผู้สรรเสริญ

กิจกรรม

สรุปเรื่อง

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

ใบกิจกรรม

เรื่อง โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง (ภาพที่ ๑๐)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรม เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่๑๐)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปความเนื้อเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๑๐)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สรุปความรู้

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร เกิดขึ้นโดยกระแสพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเลือกสรรเรื่องในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียนรูปภาพและทรงคิดทำกรอบกระจกสำหรับรูปภาพทั้งปวงนั้น

สรุปความรู้

และให้มีโคลงบอกเรื่องพระราชพงศาวดารตรงที่เขียนติด
ไว้ประจำทุกกรอบ รูปขนาดใหญ่จำนวนโคลงรูปละ ๖ บทรูป
ขนาดกลางและขนาดเล็กจำนวนโคลงรูปละ ๔ บท

สรุปความรู้

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง
ในส่วนโคลงเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ภาพเป็นฝีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เรียนรู้เรื่องเล่าผ่าน
โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์โคลงภาพ
พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
๒. หนังสือวรรณคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๓. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)